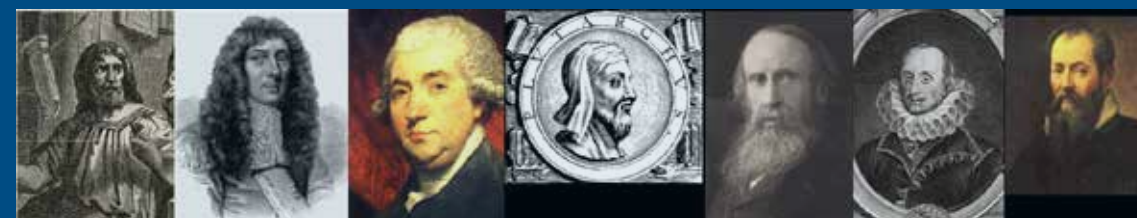

Biography Institute

Annual Report Biography Institute 2013

Annual Report 2013

Postal address	Biography Institute University of Groningen P.O. Box 716 NL-9700 AS Groningen The Netherlands
Visiting address	Faculty of Arts Oude Kijk in 't Jatstraat 26 NL-9712 EK Groningen Room 13.12.128/132
Telephone	+31 50 363 5816/9069 +31 6 53216666
E-mail	Biografie.Instituut@rug.nl
Website	www.biografieinstituut.nl www.rug.nl/biografieinstituut

university of
 groningen

Annual Report Biography Institute
University of Groningen, The Netherlands
2013

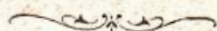
BIOGRAPHIE
DES
GRANDS INVENTEURS

DANS LES SCIENCES,
LES ARTS ET L'INDUSTRIE

PAR MM.

CH. BEAUFRAND — G. DESCLOSIÈRES

QUATRIÈME ÉDITION

PARIS
E. DONNAUD, LIBRAIRE-ÉDITEUR
9, RUE CASSETTE, 9

1867

—
DROITS DE TRADUCTION ET REPRODUCTION RÉSERVÉS

Table of Contents

Preface	6
Biography Institute	
1.1 Employees	7
1.2 PhD positions	7
1.3 Advisory committee	8
1.4 Finance	8
1.5 Funding	8
1.6 Website and Newsletter	9
Projects	
2.1 Biography projects	11
2.2 Completed projects	21
2.3 Conferences and Edited Volumes	28
2.4 Digitization projects	29
2.5 Publications	32
2.6 Editorships and advisory committees	40
Education and partnerships	
3.1 Education	41
3.2 Partnerships	41
3.3 Dutch Biography Portal	41

Preface

On 1 September 2004 the University of Groningen established the Biography Institute. This annual report provides an overview of the principal activities, developments and activities of the Biography Institute in the calendar year 2012. Previously our annual reports provided an overview of the academic year.

The Biography Institute is associated with the Faculty of Arts. Its founding was financially made possible by *Stichting Democratie en Media* (SDM, Democracy and Media Foundation). However, the institute applies a strict policy of autonomy.

The Biography Institute has the following objectives:

- to offer an infrastructure and specific support to graduate students doing biographical research,
- to stimulate the development of theoretical perspectives on biography as an academic genre.

With regard to the development of theoretical perspectives on biography the Biography Institute aims at organising scientific conferences and symposia and at publishing biographies, conference proceedings and academic articles. In order to achieve these aims, a chair in biography was founded on 1 March 2007 and on 1 March 2012 the Department of History and Theory of Biography was established.

The Biography Institute supervises graduate students preparing biographies as PhD's, as well as Master students writing master theses or taking part in research classes within the domain of biography. For three successive years now, the institute has provided the research course 'Biographical Approach of History'.

Over the next few years, researchers of the institute will study the theme of 'journalism, publishing, and social democracy' on various levels, focusing on sources, narrative forms, and social-cultural contexts. They will also explore related domains such as art, entrepreneurship, education, politics, religion and technology.

1.1 Medewerkers

- Prof.dr. J.W. Renders, director, manages the institute.
- I.L. Hengeveld, coordinator, is responsible for the coordination of the institute.
- A. Dekker, PhD researcher, in September 2010 appointed to write the biography of Anton Krölller.
- B.B.J. de Haan, MA, PhD researcher (0,9 fte), appointed in September 2009 to conduct theoretical research on biographical traditions in international perspective.
- J.S. Harmsma PhD researcher (0,9 fte), appointed in April 2013 to write the biography of Jelle Zijlstra.
- PhD H.J. Langeveld, associate professor (1 fte), appointed in December 2005 to write the biography of Willem Schermerhorn.
- PhD E.M. Rovers, senior researcher (1 fte), appointed in September 2011 to write the biography of Boudewijn Büch.
- PhD J.W. Stutje, senior researcher, prepared in the past year a design proposal to write the biography of Hendrik de Man.

1.2 PhD Researchers

In 2013 the Biography Institute guided six PhD's in total, apart from two senior researchers. Three of these PhD's are employees of the institute, the other three are external PhD researchers.

- Ariëtte Dekker writes the biography of Anton Krölller; Doctoral Guidance Committee: Prof. J.W. Renders and Prof. P. Kooij (em. RUG).
- Binne de Haan is conducting research on the theory of the biography; Doctoral Guidance Committee: Prof. J.W. Renders.
- Jonne Harmsma writes the biography of Jelle Zijlstra; Doctoral Guidance Committee: Prof. J.W. Renders and Prof. J.M. Berk.

External PhD Researchers

- Richard Hoving is writing the biography of Joseph Kotälla;
Doctoral Guidance Committee: Prof. J.W. Renders.
- Boudewijn Smits writes the biography of Loe de Jong;
Doctoral Guidance Committee: Prof. J.W. Renders, Prof. J.C.H. Blom (em. UvA) and Prof. P. Romijn (NIOD/UvA).
- Roelie Zwikker is writing the biography of Vincent Willem van Gogh;
Doctoral Guidance Committee: Prof. J.W. Renders.

1.3 Advisory committee

The Biography Institute is assisted in its development by an advisory committee. Members of the advisory committee are: Prof. J.C.H. Blom (chairman), Prof. E. Etty, T.P.M. Strengers, Prof. G.C. Wakker en Prof. C.J.W. Zwart.

1.4 Finance

In terms of its finance the Biography Institute is, according to the Faculty Board within the University of Groningen, regarded as a project. This entails that external financial resources are acquired to cover the costs of conferences, symposia and edited volumes. The existence of the institute itself is supported by the Democracy & Media Foundation (SDM).

Other projects were financially supported by the funding bodies mentioned below.

1.5 Funding

Kröller-Müller Museum (biography Anton Kröller)
Foundation Het Nationale Park De Hoge Veluwe (biography Anton Kröller)
De Nederlandsche Bank (DNB) (biography Zijlstra)
Dr. Abraham Kuyperfonds (biography Zijlstra)
Gemeente Rotterdam (biography Van der Louw)
NOS (biography Van der Louw)
NPO (biography Van der Louw)
VARA (biografie Van der Louw)
Graduate School RUG (biography Zijlstra en biography Van der Louw)
Democracy & Media Foundation (SDM) (Biografie Instituut en biography Van der Louw)
SNS Reaal (biography Van der Louw)

1.6 Website and Newsletter

The Biography Institute has a bilingual website (Dutch and English): www.rug.nl/BiografieInstituut, also accessible via www.BiografieInstituut.nl. On this website, visitors can access information concerning the objectives and the topics of research of the institute, as well as information on ongoing projects and conferences. The site features a news section which is updated continuously.

The website also includes files made accessible by the institute through digitalization. Furthermore the website contains an extensive list of related website links on biography, and it is possible to contact the institute and its members via the website.

Additionally, the Biography Institute has published online a database with pseudonyms, the National Archives of Pseudonyms. This can be found at www.biografieinstituut.nl/npa. More on this subject can be read in section 2.4.

The website of the Biography Institute has been the most visited website of all the research websites of the Faculty of Arts since it was established. The annual number of visitors this year is more than 23.000.

Those who are interested, can be kept informed about activities of the institute through a newsletter which is distributed by email. Currently, more than 800 people are receiving the newsletter. During this year, four newsletters have been distributed.

BOUDEWIJN SMITS

LOE DE JONG

1914-2005

CHRONIQUEUR VAN DE BEZETTING

Boom

Projecten

2.1 Biography projects

One of the main goals of the Biography Institute, giving guidance to biographers, was accomplished this year by guiding, among others, the following biographers: Ariëtte Dekker (Anton Kröller), Binne de Haan (Considering Biography), Bas Kromhout (Henk Feldmeijer), Boudewijn Smits (Loe de Jong) and Roelie Zwikker (Vincent Willem van Gogh).

Considering Biography

Which theoretical-critical approaches have shaped the international reflection on biography in the twentieth century and what have been the consequences of this reflection on the interpretation of biography as a form of historiography? This is the main topic of the PhD-thesis *Considering Biography. Criticism, theory and historiography in the twentieth century*. This research focuses on three fields of scholarly activity: the critical developments in social sciences and especially in historiography, the studies that have paid specific attention to biography, and finally the biographies themselves, the research conducted and the design chosen by biographers. The relationship between biography and historiography is especially at stake.

In the twentieth century, biography at large, and as a form of historiographical research, has been neglected in respect to critical investigation. Finally, biography was even considered more as a literary form than as a component of historical science.

Several objections have been raised against biography as a method being part of historiography. Because biography focuses on one individual only, we may not call it 'full' historiography. Furthermore, biographers would have put biography outside the fences of academic historiography by using too liberally 'literary' narrative techniques, and by not being transparent about their research criteria, as a result of which biographers fail to use new insights that have emerged in academic research.

Michelangelo, Mozes

These and other questions that are raised by a reflection on biography, have been the subject of study for small groups of social scientists around the world, who worked in the previous decades on the margins of the academia to assess the merits of biography. Some referred to each other's work, but more often that wasn't the case. Partly due to the lack of this academic framework, a coherent interpretation and analysis of the different directions of academic research concerning biography in the twentieth century is missing.

For this reason this study will not only provide an overview of the academic visions on biography developed in the twentieth century, but also offer an interpretational framework for the questions which have been asked over time in considering biography.

Boudewijn Büch

After the death of writer Boudewijn Büch in 2002 many have tried to capture the life of this striking personality. Countless books, newspaper articles, and television programs have been dedicated to bibliophile Boudewijn, the poet Boudewijn, collector Boudewijn, Boudewijn who grew up in Wassenaar, Boudewijn the Goethe devotee, the fallen communist, the gay who was straight, the friend of... Most attention by far was paid to Boudewijn Büch the master of deceit, the man who needed more than reality alone and who therefore created a parallel universe.

Boudewijn Büch
© Klaas Koppe

The abundant attention which was devoted to his many mystifications eclipsed the perception of the person Boudewijn Büch and of his tumultuous career. That is a shame, as he left a collection of unusual poems, several moving books and countless unequalled coverages, which introduced a broad audience to the most remote corners of the world. Not in the least Büch knew how to convey his inexhaustible enthusiasm for books. As a weekly guest in the talk show of Frits Barend and Henk van Dorp for instance, he arose the curiosity of the Dutch for long forgotten novels and authors.

After Büch's death however, hardly any attention was paid to the role he had played within the Dutch cultural field the previous twenty years. The literary establishment considered him little more than a rascal who read a book or two. However, in retrospect he proves to be exemplary for the changing beliefs regarding taste in the last quarter of the twentieth century, when the traditional distinction between high and low art began to fade. In an infectious way Büch showed that a person does not need to be a stuffy professor in order to love history or poetry. He was a cultural omnivore, who started his career as a poet and wound up to be a television personality. In the period between he worked as passionately on columns for *Playboy* and *Nieuwe Revue* as he did on articles on Rimbaud for a quality newspaper as *NRC Handelsblad*. The one day he would write about major authors in literary journal *Maatstaf*, the next he would throw new publications he disliked around the studio of his television program *Büch's books*. At least as poignant was the contrast between the introspection of his own novels and the philosophical thoroughness of Goethe's work, whom he greatly admired.

Vincent Willem van Gogh

The leading emphasis of the extensive research that takes place at the Van Gogh Museum is on the artist Vincent van Gogh and his contemporaries. Until now, a more specific focus on his nephew, the founder of the Van Gogh Museum who died in 1978, has remained in the background. The planned biography will establish a picture of the life and career of this man, who was determined to preserve the collection of Vincent and Theo van Gogh and to open it up to the public.

Vincent Willem Van Gogh was born in Paris on 31 January 1890, the son of Theo Van Gogh (1857-1891) and Jo Bonger (1862-1925). They named their only child after Theo's brother, the artist Vincent Willem Van Gogh (1853-1890). After Theo's untimely death in 1891, Van Gogh's collection of drawings, paintings and letters, as well as Vincent and Theo's collection of the works of contemporaries, went to Jo. When she died in 1925, her son inherited the collection.

Van Gogh was a versatile and enterprising person. From 1907-1914 he studied mechanical engineering at the University of Delft. After marrying Josina Wibaut in January 1915, he lived and worked as an engineer in France, the United States and Japan. In the early 1920s, the couple returned to the Netherlands. Together with a fellow student from his university days, Ernst Hijmans, Van Gogh founded an organisation consultancy firm in Amsterdam, one of the first in The Netherlands.

After 1945, he turned more and more to studying and publicizing the work of his famous uncle. He thought it was important for the collection to remain intact after his death and so, in 1962, at the suggestion of the national government, he placed it with the Vincent van Gogh Foundation, which was established specifically for the purpose. On 3 June 1973, the Vincent van Gogh Museum opened its doors to the public. Van Gogh was in the museum virtually every day until shortly before his death on 28 January 1978 and he devoted his energies to everything related to Vincent, Theo and the museum.

Loe de Jong

Never before was such an extensive study, covering such a short time span, written by a single author who was able to devote decades of uninterrupted labour to it. Loe de Jong's standard work, *Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog* (The Kingdom of the Netherlands in the Second World War), is a monument to the years of occupation. No individual researcher would allow him or herself to ignore what has become a benchmark (whether to confirm a particular interpretation by drawing upon the relevant facts, or to criticize the work). This is apparent from the history of the work's reception, which was published in 1991 as an extensive anthology and incorporated into the series as its fourteenth (most of them in two parts) and final volume.

After the author had withdrawn from public life for more than a decade, he passed away in 2005. This presents a unique opportunity to examine a particular aspect of his life's work: the extent to which public discussion of the Second World War was, since 1945, tied to Loe de Jong in one way or another. When the last, that being the thirteenth, volume of the series was published in 1988, the author had spent nearly half a century in the centre of the collective processing of the war record. De Jong's scientific practice was inextricable bound to his interpretation of democratic citizenship. He therefore tried to direct the undigested past according

to his will. As a historian and public persona, who was well known in the newspapers, on radio, film and television and as the director of the Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie (National Institute of War documentation, RIOD), he knew how to leave a prominent mark on the collective conceptualization of the Second World War. His socialist convictions, his prewar journalistic career as the foreign editor of the newsmagazine *De Groene Amsterdammer* and his personal experience of the war as an (assimilated) Jew, contributed to his unyielding conviction that he had a moral duty to let Good triumph over the Evil of National Socialism in the post war Netherlands.

This study will make a meaningful contribution to the history of public opinion and the social repercussions of journalism in the Netherlands during the second half of the twentieth century.

Joseph Kotälla

A ‘human devil’, he was called by the former resistance newspaper *Het Parool* shortly after the war. The paper reported on excavating the victims of Joseph Kotälla in the vicinity of the German concentration camp Amersfoort in November 1945. As a deputy camp commander, the small SS member was extremely cruel and led several firing squads during the war years. The newspaper stated that Kotälla ‘found his greatest pleasure in looking at tormented bodies and watching the pain and agony in the eyes of the dying’.

This study gives a detailed outline of Kotälla’s problematic youth in Upper Silesia, a region that was dominated by ethnic conflicts. His career in the German army during the war will be described in detail.

After a brief period at the Eastern Front, he was transferred to the Netherlands. His work in concentration camp Amersfoort is an important part of this research. It answers the question whether Kotälla with his cruel actions was an exception compared to the other guards in the camp. Studying the deputy commander gives the perspective of a participant (or agency perspective) on the notorious camp Amersfoort that has never been used before, namely that of ‘perpetrators’. On the basis of unique sources and eyewitnesses accounts it becomes clear what Kotälla thought of himself.

Hitherto the study’s concerning the postwar trial of Joseph Kotälla and the lingering debate on his parole are dominated by the political and public discussion on how to deal with war criminals. This study, however, focuses primarily on Kotälla’s motives and interpretations.

Anton Kröller

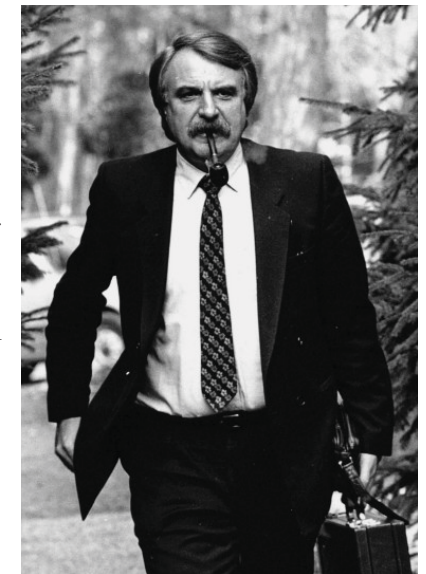
Anton Kröller is known to most of the public only due to his wife, Helene Kröller-Müller, who used her husband’s money to create a world-famous art collection. Yet this Rotterdam entrepreneur was one of the richest, most powerful and most controversial figures in the Netherlands during the first half of the twentieth century. Before the First World War, Kröller was a successful business man. During the war he and a small group of business leaders determined the Netherlands’ foreign and economic policy. This earned him the nickname ‘the uncrowned king of the Netherlands’.

He continued to do justice to this reputation throughout the 1920’s thanks to the global company Müller & Co, a great number of commissions, involvement in the establishment of Hoogovens and KLM, an enormous estate named De Hoge Veluwe, a warm friendship with the German Prince Henry and his wife’s internationally acclaimed art collection. However, during the crisis years, his business ran into stormy weather. Sky-high debt to the Rotterdamsche Bankvereniging (Robaver), a bank of which Kröller was a commissioner, almost led to the collapse of both Robaver and Müller & Co.

André van der Louw

André van der Louw (1933-2005) was board member of the Workers’ Youth Central (AJC), he worked as an editor at the VARA TV guide and was involved in the renewal of the PvdA (Dutch Labour Party). Van der Louw was mayor of Rotterdam, Minister of CRM (Culture, Recreation and Social Work), KNVB (Royal Dutch Football Association) section president, press secretary of the VARA and chairman of the NOS. The biography of André van der Louw will contribute to our knowledge of postwar political history. Next spring his biographer will be announced.

rijksuniversiteit
 groningen
 2014 | 400 jaar

for infinity
 4∞

Born scientists reach for infinity

In 2014 viert de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) 400 jaar passie en prestatie in onderzoek en onderwijs

De Faculteit der Letteren, het Biografie Instituut, het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen en de Graduate School for the Humanities van de RUG zoeken een

Promovendus: Biografie André van der Louw

0,9 fte | Vacature nr 213237

Documentatiecentrum NPP
 Het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen van de RUG verzamelt publicaties van en over alle Nederlandse politieke partijen en publiceerde recentelijk studies over de VVD, het CDA, GroenLinks en de PVV.

Biografie Instituut
 Het Biografie Instituut verzorgt Onderwijs in de Geschiedenis en Theorie van de Biografie. Onder auspiciën van het instituut zijn onder meer verschenen de biografieën van Helene Kröller-Müller en Ferdinand Domela Nieuwenhuis.

In combinatie met de te volgen onderzoekopleiding dient dit onderzoeksproject te leiden tot een promotie c.q. biografie. André van der Louw (1933-2005) was bestuurslid van de Arbeiders Jeugd Centrale (AJC), hij werkte als redacteur bij de VARA-gids en was betrokken bij de vernieuwing van de PvdA. Van der Louw was burgemeester van Rotterdam, minister van CRM, KNVB-sectievoorzitter en voorzitter van de VARA en de NOS. De biografie van André van der Louw zal bijdragen aan onze kennis van de naoorlogse politieke geschiedenis, in het bijzonder het denken over de ontwikkeling van sociaaldemocratie in Nederland, stedelijk bestuur en omroep politiek. Voorts draagt het proefschrift bij aan reflectie op het genre van de biografie in de cultuurgeschiedschrijving.

Nadere informatie over deze vacature vindt u op www.rug.nl/werkenbijderug

layar Scan deze advertentie met Layar!

www.rug.nl/werkenbijderug

Jelle Zijlstra

During Jelle Zijlstra's (1918-2001) career the Frisian economist acted as minister of Economic Affairs and Finance, senator, prime minister and finally became president of the De Nederlandsche Bank (DNB). Even though Zijlstra was active in politics for over fifteen years between 1952 and 1967, he never regarded himself as a politician. Zijlstra labeled the academic world of the Vrije Universiteit as his 'paradise lost' and only when he became president of De Nederlandsche Bank he felt in place. In his memoirs Zijlstra pointed out that the reason for this was he had never been a *homo politicus* and had always remained a *homo economicus*.

Nevertheless, Zijlstra's departure from the political stage took a long period and several of his attempts to withdraw from The Hague failed or were short-lived. Seemingly unwilling Zijlstra stayed on as minister, leader of the Antirevolutionary Party (ARP) and ultimately even became prime minister.

Trained as an economist, Zijlstra distanced himself from political routines and preferred a professional, businesslike style, favoring consensus and the long term above devout phrases and idealism. On the level of both national and party politics Zijlstra represented pragmatism, earning him popularity as well as fierce criticism. Zijlstra held a prominent role within the modernization of the ARP and the rapidly changing landscape of Dutch politics in general; where the importance of national reconstruction and governing on a broad basis began to fade.

This research aims at the life and work of Jelle Zijlstra in which the following questions play a significant role: What was the influence of the crisis and the Second World War on the development of Zijlstra as a person, politician and economist? What was Zijlstra's role within the Antirevolutionary Party and Dutch politics? This research will contribute to the historiography of Dutch post-war politics, balancing between reconstruction, social engineering and fiscal policy.

Cover photo second edition Hans Renders en Binne de Haan, *Theoretical Discussions of Biography. Approaches from History, Microhistory, and Life Writing*. Koninklijke Brill 2014.

To take issue with Renders, however, is not to discount his perceptive and wide-ranging contributions to an understanding of biography and biographical method. Only a scholar with formidable learning could have assembled an anthology that is so challenging on so many aspects of biography.

Carl Rollyson, in: *Biography*, 36(2013)2, p. 392-395.

Book presentation *Theoretical Discussions of Biography* February 9, Norwich. From left to right Binne de Haan, Richard Holmes, Hans Renders.

'*Theoretical Discussions of Biography* is a welcome addition for university courses on the history and theory of history and surveys of historiography. [...] According to Renders and De Haan, a biography preferably studies a specific figure to test generally recognized truths on a society and culture. Renders elaborates this thesis in his article 'The limits of representativeness. Biography, Life Writing and Microhistory' and by doing this also brings together some themes from other contributions. This article provides a practical research agenda for the future.' [translated]

Christoph De Spiegeleer, in: *Tijdschrift voor Sociale en Economische Geschiedenis* 10(2013)3, p. 115-116.

2.2 Afgeronde projecten

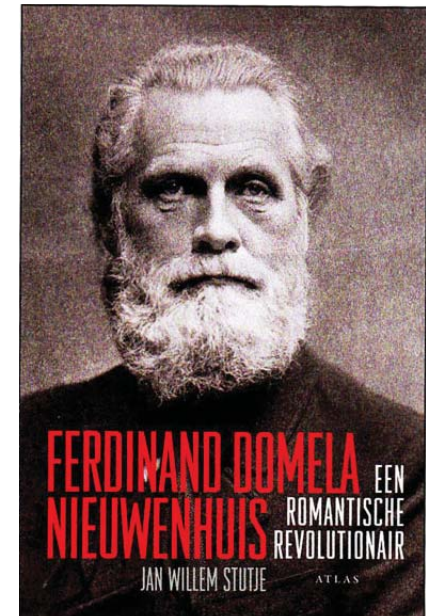

J.C. Bloem

Bart Slijper wrote the biography of Bloem entitled *Van alle dingen los. Het leven van J.C. Bloem*, which was published by Uitgeverij De Arbeiderspers in May 2007. A reprint appeared in the same year. This biography was short-listed for 'The Best Historical Book 2007, Historisch Nieuwsblad/de Volkskrant Award'. Bart Slijper obtained his doctorate on 10 May 2007.

Ferdinand Domela Nieuwenhuis

Few figures in the labour movement have captured the imagination like Ferdinand Domela Nieuwenhuis (1846–1919). Since 1 September 2006, Jan Willem Stutje has been researching the life of the founding father of Dutch socialism. This project is made possible by a so-called Vidi-subsidy from The Netherlands Organisation for Scientific Research (NWO). Through the use of a number of new approaches, Stutje seeks to supplement and correct the prevailing image. Central to this is Domela's charisma, his romantic revolutionary commitment, the oral culture and international contacts.

His leadership is compared to that of contemporaries within his own country, among them Abraham Kuyper and Pieter Jelles Troelstra, as well as foreign kindred spirits such as César de Paepe and Ferdinand Lasalle. The biography is a contribution to the history of ideas and to the historical sociology of social movements and political culture. The biography *Ferdinand Domela Nieuwenhuis. Een romantische revolutionair* was first published May 2012 by publisher Atlas. In 2012 the biography was short-listed for the Libris History Prize and in 2013 for the Gouden Boekenuil.

LANDVERRADER MET ZENDINGSDRANG

In de canon van de Duitse bezetting, die het NIOD in 2010 publiceerde, kregen Anton Mussert en Rost van Tonningen ieder een eigen hoofdstuk. Een andere schurk ontbrak echter: Henk Feldmeijer, de leider van de Nederlandse SS. Bas Kromhout (1975) vult deze lacune. Hij laat in zijn uitstekende biografie zien hoe een veelbelovende jongeman radicaliseerde.

Henk Feldmeijer (1910-1945) beschikte over charisma en domineerde graag anderen. Zijn ouders Egbert en Antje gaven hun enige zoon daar ook ruimschoots gelegenheid voor. Op de hbs in Helpman was Feldmeijer een begaafde leerling, die wiskundebijles gaf. In 1927 was hij het beste van zijn jaar. Het leverde hem een studiebeurs op, wat bijzonder was voor een telg uit een soldatengeslacht.

Aan de universiteit was de zoekende Feldmeijer een buitenbeentje. Hij zat niet bij het Corps, kon als ongelovige niet terugvallen op de waarden van het geloof en was bovendien politiek dakloos. Vanaf oktober 1930 zat Feldmeijer in dienst. Daar kon hij dankzij het lidmaatschap van de Vereniging voor Spiritualisten, waarvoor Feldmeijer met zichtbaar plezier zieltjes won, toch zijn ego strelen. Maar pas toen hij in 1932 in aanraking kwam met de NSB, die door de hiërarchische partijstructuur kansen bood om over anderen de baas te spelen, vond Feldmeijer een levensdoel.

radicale spreekstalmeester

Binnen de NSB speelde Feldmeijer als radicale partijspreker een voortrekkersrol. Vanaf 1935 raakte hij in de ban van de Duitse nazi-ideologie. Door de combinatie van rassensprincipe, antisemitisme en het *völkische* denken kwam Feldmeijer in conflict met de Leider, Anton Mussert. Uit angst om zijn identiteit – het nationaal-socialisme – te verliezen, boog Feldmeijer

diep voor Mussert. Maar de onderlinge verwijdering was onomkeerbaar. Tijdens een bezoek aan Duitsland in 1937 vond hij zijn nieuwe leider, Hitler. Om terug te kunnen keren in het centrum van de macht had Feldmeijer een schare volgelingen nodig. Daartoe richtte hij in 1939 naar het voorbeeld van de Duitse SS de Mussert Garde op. Voor deze jongerenorganisatie waren Nederlanders niet enkel Dietsers, zoals Mussert beweerde, maar zeker ook Germanen.

voorman

Direct na de bezetting benoemden de Duitsers Feldmeijer tot Voorman van de Nederlandse SS, waardoor Mussert vreesde voor zijn machtspositie. Kromhout beschrijft nauwgezet hoe Feldmeijers SS de positie van Mussert steeds verder uitholde. Cruciaal twistpunt was de eed op Hitler. Mussert was daar tegen omdat de eed op Hitler zijn gezag zou ondermijnen. Hoewel Himmler, en Rauter, de hoogste SS-baas in Nederland, volledig achter Feldmeijer stonden, konden ze Mussert en zijn NSB niet laten vallen zolang de oorlog niet was beslist. Dankzij een aantal fraaie bronnen heeft Kromhout de radicalisering van Feldmeijer bijzonder goed in kaart gebracht. Het 'groeiboek', dat hij vanaf 1938 voor zijn zoon Ekke bijhield, toont de liefde voor zijn gezin, maar staat ook bol van nationaal-socialistische opdrachten waarmee hij zijn zoon belastte. En in zijn frontdagboek

beschrijft Feldmeijer de veldtochten in Joegoslavië en Griekenland van 1941 en zijn periode aan het oostfront tussen augustus 1942 en februari 1943. Daarin gaan verwondering over het veroverde landschap, het plegen van oorlogsmisdaden én de twijfel over de Duitse eindoverwinning hand in hand.

Silbertanne

Ondanks deze twijfel koos Feldmeijer voor de sprong naar voren. Daardoor bleef hij voor de Duitse bezetter vanuit ideologisch oogpunt hun belangrijkste handlanger ook al strookten zijn drankzucht, verduisteringspraktijken en seksuele escapades niet met de moraal van de SS. Toen Feldmeijer in Nederland terugkeerde, was het verzet tegen de bezetter toegenomen. Op voorspraak van Rauter moest voortaan elke aanslag worden vergolden met drie tot zes aanslagen op 'bekende, prominente tegenstanders.' Feldmeijer leverde de moordenaars voor deze Aktion Silbertanne en richtte daartoe het Sonderkommando-Feldmeijer op. In totaal vermoordde dit doodseskader 21 burgers. Feldmeijer bleef tot het einde een fanatieke zendeling. In februari 1945, toen de Sovjets al bijna voor Berlijn stonden, wilde Feldmeijer naar het front. In de buurt van Raalte werd zijn auto op 22 februari door een geallieerde jachtbommenwerper beschoten. Feldmeijer was op slag dood en stierf zoals hij het graag had gewild. ■

Henk Feldmeijer

Johannes Hendrik (Henk) Feldmeijer was 29 years old when the German occupational regime in the Netherlands appointed him 'Foreman' of the Dutch SS. As such, he was one of Heinrich Himmler's most valuable pawns in the occupied Netherlands. Feldmeijer radicalized rapidly. Because of this Feldmeijer in 1937 clashed with NSB-leader Mussert. In 1939 he established a new militia that was modelled after the German SS: the 'Mussert-Guard'. After the occupation of the Netherlands in 1940 Feldmeijer was made responsible for building up the Dutch SS.

Feldmeijer's 'Great-German' politics put him into a five-year conflict with Mussert. Meanwhile, due to the course of the war, Feldmeijer had to put his political SS-organization more and more into service for the German warfare. He himself went to serve at the front as a soldier twice, respectively in Greece and the Sovjet-Union.

Bas Kromhout obtained his doctorate on his thesis on 6 June 2012. The commercial edition, entitled *De Voorman. Henk Feldmeijer en de Nederlandse SS*, is published by Contact.

Gerrit Jan van Heuven Goedhart

After studying law at Leiden, Van Heuven Goedhart was employed by the Dutch newspaper *De Telegraaf*. Within a few years he became a member of its editorial board and from 1930 he was editor-in-chief. In 1933 he became editor of the *Utrechtsch Nieuwsblad*. He became involved with the resistance and through it with the illegal newspaper *Het Parool*. Van Heuven Goedhart edited *Het Parool* from 1942 until mid-1944, when he had to flee to London, where, within one month, he was named Minister of Justice in the government in exile.

Back in the Netherlands, after its liberation, he became editor-in-chief of *Het Parool*. On 1 January 1951 he was named High Commissioner for Refugees of the newly established UNHCR. He continued to occupy this position until his death on 8 July 1956.

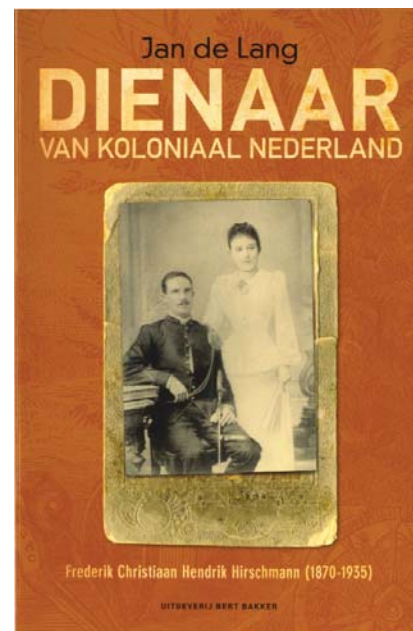
Jeroen Corduwener obtained his doctorate on 28 February 2011. The commercial edition of his thesis, entitled *Riemen om de kin! Biografie van mr. dr. Gerrit Jan van Heuven Goedhart*, was published by Bert Bakker.

Frederik Christiaan Hendrik Hirschmann

This project consists of a biographical study with a colonial military historical perspective. The central question was to what extent Hirschmann was exemplary for the Dutch officers of the KNIL trained at the Royal Military Academy in Breda in three decades around 1900.

The life and work of Hirschmann also include his activities after the completion of his military career. He became successively a tax inspector and mayor.

Jan de Lang obtained his doctorate on 14 October 2010. The commercial edition of his thesis, entitled *Dienaar van koloniaal Nederland. Biografie van Frederik Christiaan Hendrik Hirschmann (1870-1935)*, was published by Bert Bakker in April 2011.

Helene Kröller-Müller

Between 1907 and 1938 Helene Kröller-Müller assembled a collection of modern art which was unrivalled in Western Europe. At first she collected out of personal interest, guided and inspired by art teacher H.P. Bremmer. But soon, in 1911, she decided to build a museum for her collection in order to establish a 'monument of culture'.

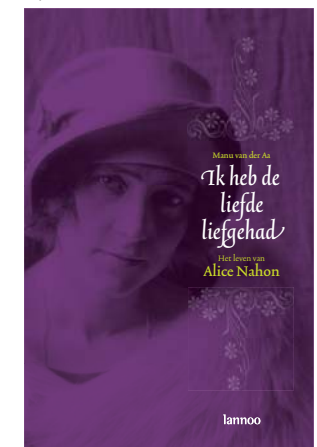
Who was this woman, who seemed hardly interested in art until the age of thirty five, and who then suddenly dedicated her life and a considerable part of her family's fortune to establishing a collection of modern art?

Eva Rovers obtained her doctorate on 15 November 2010. Since then the commercial edition of *De eeuwigheid verzameld. Helene Kröller-Müller 1869-1939* has been reprinted four times by publisher Bert Bakker. In 2012 the thesis was awarded with the Erik Hazelhoff Roelfzema Biography Prize and in 2011 with the Jan van Gelderprijs.

Alice Nahon

Apart from Guido Gezelle, no other Flemish poet has sold more copies than Alice Nahon (1896-1933). Her poetry was received with enthusiasm by literary critics in Flanders and the Netherlands. Yet, her work was also dismissed as sentimental, doggerel verse, or 'Gartenlaube poetry', as Paul van Ostaijen coined it. Manu van der Aa wrote her biography. He has paid close attention to her role within literary circles, her relation to Flemish nationalism and her unconventional attitude to sexuality and relationships, which was ahead of her time. His research resulted in doctorate on 27 October 2008 and was published entitled: *'Ik heb de liefde liefgehad'*. *Het leven van Alice Nahon* ('I loved love itself'. The life of Alice Nahon), Lannoo, Tielt 2008.

Radio Oranje

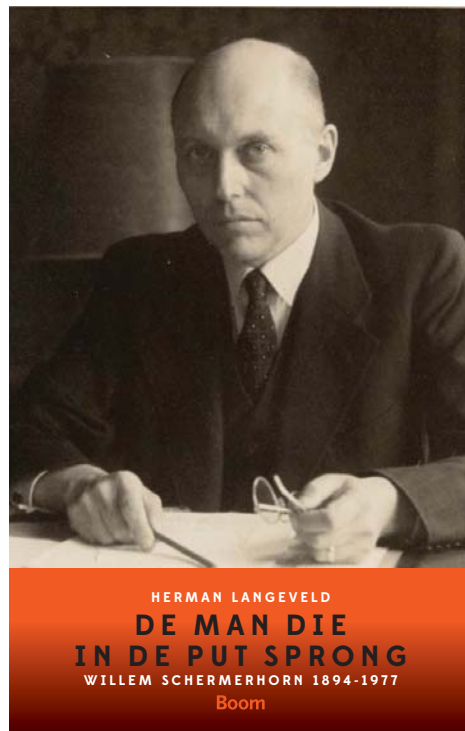
At the outbreak of the Second World War, radio was considered the fourth fighting arm, as important as the army, the navy and the air force. Many celebrities, including the German writer Thomas Mann and the French anthropologist Claude Lévi-Strauss, supported the allied war effort and broadcasted to their compatriots in the occupied territories. The Dutch language radio stations saw many well-known writers like A. den Doolaard and Herman de Man, and journalists like Henk van den Broek and Loe de Jong, taking up the cause and fighting the Germans through their spirited talks. As a government broadcaster Radio Orange had a authority that other Dutch radio stations such as the Dutch division of the BBC or WRUL station from Boston lacked.

Onno Sinke obtained his doctorate on 20 April 2009 and his thesis entitled *Verzet vanuit de verte. De behoedzame koers van Radio Oranje* was published by publisher Augustus. He was nominated by the University of Groningen for the Praemium Erasmianum 2008/2009.

Willem Schermerhorn

For a long time, it seemed that the son of a farmer Willem Schermerhorn would acquire fame through a scientific career rather than from his political work. When he was aged 31, he had already been appointed as professor at Delft University of Technology. As a pioneer of air cartography he became internationally recognized. However, at the end of the thirties he became politically involved when he became the president of Unity through Democracy, a movement that tried to end the emergence of the Dutch Fascist Party (NSB). Because of his leadership of this movement, Schermerhorn was imprisoned during

the Second World War, together with a number of other prominent Dutch political leaders, in the internment camp in Sint Michielsgestel. Here, Schermerhorn became a leader among the prisoners: he was seen as a suitable person who should become Prime Minister after the war, to guide the Netherlands into an era of political and social renewal.

This biography by Herman Langeveld, entitled *The man who jumped in the well. Willem Schermerhorn, 1894-1977* was published in 2013 by Boom.

Jan Wier

The physician Jan Wier is known as the first serious opponent of the witch persecution. In his view, the witch trials were unlawful because they dealt with non-existing offences and because suspects were tortured, humiliated, confined in degrading circumstances and subjected to the water ordeal.

Because Jan Wier described some witches as mentally ill, he can be regarded as a founder of modern psychiatry. He furthermore advocated the necessity of a humane treatment of (some) suspects, the result being that he has been presented as a champion of human rights *avant la lettre*. Critics believe that he inadvertently stirred up the witch persecution, that he is wrongly regarded as a figure-head of psychiatry.

Vera Hoorens obtained her doctorate on 6 June 2011. The commercial edition of her thesis *Een ketterse arts voor de heksen. Jan Wier (1515-1588)* was published by Bert Bakker. Meanwhile, a second edition appeared.

2.3 Conferences and Edited Volumes

Edited volume *Microhistory and the Picaresque Novel*

Biography, microhistory and the picaresque novel share the interest for the problematic

relation between the individual participant's perspective (agency) and the generalizations of historiography. In different ways they pose the same question: How can the perspective of an individual be used to problematize the understanding of the larger context?

In 2014 the volume *Microhistory and the Picaresque Novel: A First Exploration into Commensurable Perspectives on Agency* edited by Binne de Haan (Biography Institute) and Konstantin Mierau (Historical Romance Literature and Culture) will be published by Cambridge Scholars Publishing. The volume is the result of an encounter of scholars from the field of microhistory, biography, and the picaresque novel, who met at a conference organized by the Biography Institute, the department of Romance Languages and Cultures (University of Groningen), in collaboration with the Groningen Research Institute for the Study of Culture (ICOG).

The volume includes contributions from prof. Giovanni Levi, prof. Matti Peltonen, prof. Robert Folger, prof. Hans Renders, and the editors. In these contributions the authors investigate the relationships between microhistory, biography, and picaresque novel, and the pertinent questions these approaches raise concerning the representation of the past. Among others, they discuss

the concepts and topics of historical representativeness, use of historical sources, marginality, urban space and urban historiography, national history versus individual perspectives, and historical referentiality of literary texts and microhistorical research.

Edited volume conference *Biography & Pedagogy*

Work has been done on this edited volume by Jaques Dane and Hans Renders. This volume will be published next year.

Edited volumes that have been published so far.

2.4 Digitization projects

In order to facilitate faster and easier access to biographical research materials and to open up new opportunities for research, biographical research materials are being made available digitally via the website <http://biografieinstituut.ub.rug.nl>.

This includes the project 'Book Production 1940-1945'. The total [Dutch] book production between May 1940 and May 1945 has been mapped out and made digitally searchable for online research. *Brinkman's catalogus van boeken en tijdschriften* forms the basis of this project.

The family archive of Van Calcker-Clemens Schöner is being digitized by the Groningen Archives for the intended research project 'Connoisseurs and trendsetters. Bourgeois culture in Groningen between nationalism and cosmopolitanism (1870-1970)'. This rich archive is freely accessible through our website (www.biografieinstituut.nl/familiearchief).

With our digitized documents, we also contributed to the content of the Dutch Biography Portal.

Dutch National Pseudonym Archives (NPA)

Last year, corrections, additions and technical improvements have been made to the National Pseudonyms Archives, which was established by the Biography Institute in 2010. The National Pseudonyms Archives is an online searchable database of pseudonyms and corresponding civilian name, which can be searched at pseudonym, civilian name, or both.

Users can send additions and corrections to us by e-mail. These will be checked before being added to the database. The National Pseudonyms Archives is accessible via www.biografieinstituut.nl/npa.

Mirjam de Baar, Yme Kuiper, Hans Renders (eds.), **Biografie en religie. De religieuze factor in de biografie** (Biografische Studies, Amsterdam: Boom, 2011, 299 pp., ISBN 978 94 6105 476 0).

‘Natuurlijk werden door heel wat recensenten de nodige kanttekeningen gemaakt en werd detailkritiek geleverd – dat is nu eenmaal des recensenten’ (197). Paul Luykx’ opmerking over de commentaren die Gerard Broms biografieën losweekten, geeft een vreemd soort vrijgeleide aan elke recensent van Luykx’ eigen stuk of van de tekst van één der andere auteurs die in deze bundel werden opgenomen. Wat volgt zijn dus wat kanttekeningen (want des recensenten) bij de bundel *Biografie en religie*, het meest recente onderdeel van de reeks *Biografische Studies* uitgegeven door Boom in samenwerking met het *Biografie Instituut*.

Luykx’ stukje over Gerard Brom, de biografie van de katholieke emancipatie, roept bovendien ook andere vragen op. Vooral dan wanneer Luykx expliciet Broms redenen voor het schrijven van zijn vier biografieën bestudeert en nader ingaat op het type onderzoek dat hij hiervoor verrichtte. Zoals Erik Borgman ook aangeeft in zijn slotbeschouwingen zet dit immers aan tot denken over de inzet van de biografische opstellen in de bundel en hun benaderingswijze (263). De kwesties worden in de verschillende bijdragen ook expliciet aangekaart. In hun inleiding stellen Mirjam de Baar, Yme Kuiper en Hans Renders dat ‘juist een biografische benadering van historische data, verhalen en herinneringen ons meer en een beter inzicht kan bieden in de rol die religie in het moderne Nederland speelt in zowel het persoonlijke als het publieke leven van mannen en vrouwen, jong en oud’ (11). De grootste uitdaging bij een dergelijk biografisch onderzoek, zo geven ze aan, bestaat er in de religieuze factor niet als een constante op te vatten en oog te hebben voor vormelijke en inhoudelijke veranderingen. De verschillende auteurs lijken zich maar al te bewust van dit gevaar, thematiseren breukmomenten (bekeringsmomenten, overstap naar atheïsme en socialisme) en koppelen de (verschuivende) inhoud aan de historische contexten en individuele levenslopen van de verschillende historische actoren. Alles bij elkaar genomen vormen de besproken figuren een bonte groep van literatoren, politici, (ex-) professionele religieuzen, edellieden en zelfs een koningin (Wilhelmina). Niet al deze gebiografeerden waren trouwens uitgesproken religieus, zo toont de bijdrage van Herman de Liagre Böhl over Herman Gorter (72). Hoewel de veelvormigheid van gebiografeerden en de daaraan gekoppelde diversiteit van de studies een meerwaarde vormen, zijn ze tegelijkertijd ook enigszins verwarrend. Als lezer ga je immers spontaan op zoek naar de structuur en samenhang van de bundel; zeker wanneer blijkt dat de chronologische afbakening die in de inleiding even aan bod komt niet doorwerkt in de opbouw van de rest van de bundel. De enige factoren die de verschillende bijdragen aan elkaar koppelen zijn letterlijk de elementen biografie en religie.

Menig auteur gaat ook expliciet in op de relatie tussen beide elementen, meer specifiek gaat het daarbij om de verhouding biografie-gebiografeerde-religie en de daaraan gekoppelde vragen naar bronnen en methoden. Zo stelt Jan Fontijn in zijn bijdrage over Frederik van Eeden dat ‘biografieën bij uitstek geschikt’ zijn om ‘aan te tonen hoe religie invloed heeft op verschillende facetten van het menselijk bestaan’ (22). Toch moet men er ook op bedacht zijn, zo merkt Gert van Klinken in zijn bijdrage over de verzetsheldin Gezina van der Molen op, dat ‘religie bij godsdienstige mensen niet alles verklaart’. Hun overtuiging kon in de verschillende fasen van hun leven immers uiteenlopende vormen aannemen (169). Egodocumenten moeten volgens Fontijn bij dergelijke studies met kritische waakzaamheid worden benaderd. Ook Jan Willem Stutje waarschuwt in zijn bijdrage over Ferdinand Domela Nieuwenhuis dat er ‘vertekening’ ontstaat ‘waar de biografie zijn held of heldin te

veel op zijn of haar woord gelooft en hij zijn empathische relatie laat vertroebelen door een zogenaamde subjectieve ervaring van de gebiografeerde’ (51). In de ogen van Hans Renders is het dan ook ‘waarschijnlijk onvermijdelijk dat de hoofdpersoon van een biografie is overgeleverd aan de visie van de biografie’ (223). Meer nog, zo stelt Jeroen Koch, hoezeer een historicus zich ook zal proberen te verplaatsen in de periode van zijn studie, ‘hij kan niet vermijden dat vooronderstellingen van zijn eigen tijd en omgeving in de interpretaties doorklinken’ (93). Onder het kopje ‘Problematische kwesties voor de biografie van Kuiper’ besteedt hij dan ook uitgebreid aandacht aan de problematiek van distantie en affiniteit tussen biografie en gebiografeerde (100).

Ook de manier waarop een biografie de verhouding tussen religie en de gebiografeerde kan thematiseren, wordt expliciet becommentarieerd in de bundel. Het beschrijven van breukmomenten lijkt een voor de hand liggende keuze, maar, zo stelt Fia Dieteren in haar studie over Nellie van Kol, in deze benaderingswijze schuilt ook een zeker gevaar voor de biografie. Men kan zich immers de vraag stellen of wat door de buitenwereld als breukmoment werd geconstrueerd, ook werkelijk een keerpunt voor de betrokkene vormde. In het geval van Nellie van Kol was haar overstap van socialistisch feminisme naar heilssoldate immers eerder een combineren van ‘oude levenslessen’ met ‘nieuwe inzichten’ dan een breukmoment zoals het in oudere Van Kol-levensschetsen werd voorgesteld (89). Ook in de bijdragen van Yme Kuiper en Han van Bree staan dergelijke keerpunten centraal. In zijn studie over de Oxfordbeweging en haar aanhangers onder de Nederlandse adel verwijst de eerste hierbij naar bekeringsmodellen die in de godsdienstpsychologie en godsdienstsociologie zijn uitgewerkt en uitgaan van een ‘actieve, handelende, zoekende persoon’ eerder dan een ‘passieve bekeerling’ die een radicale bekering doormaakt (121). Een gelijkaardig religieus keerpunt, een ‘religieuze aanraking’ in de winter van 1949, wordt door Han van Bree ook gesignaleerd in zijn studie van de contacten tussen koningin Wilhelmina en Greet Hofmans. Blijkbaar leek de oude koningin, die na haar abdicatie religieuze geschriften publiceerde, in religieus opzicht ‘meer’ op haar dochter ‘dan hun imago’s doen vermoeden’ (146).

Een viertal bijdragen concentreert zich niet op individuen, maar neemt een groep mensen onder de loep. Naast de reeds vermelde studie van Yme Kuiper, gaat het hier over zendingsarbeiders in Nederlands-Indië (Elsbeth Locher-Scholten), de progressieve christenen geëngageerd in de SDAP en PvdA (Doeko Bosscher) en uitgetreden priesters (Marit Monteiro). Ook in de bijdrage over zendingsarbeiders gaat het over keerpunten, of eerder het uitblijven ervan, want in de biografieën van deze groep blijken momenten van geloofstwijfel opvallend afwezig. Een gelijkaardige zekerheid van overtuiging was volgens Bosscher terug te vinden bij de christenen die zich staande probeerden te houden in een sociaaldemocratische politiek: ze konden daarbij steeds terugvallen op gelijkgezinden, ‘hoe taai de strijd ook mocht zijn in de eigen kerkelijke gemeenschap’ (219). De wisselwerking tussen individuele (religieuze) overtuiging en meer structurele factoren komen ook aan bod in de studie van Marit Monteiro over uitgetreden priesters. Zij geeft aan hoe de mediativering van hun individuele verhalen uiteindelijk ‘de structurele oorzaken blootlegden voor problemen waarmee priesters te maken hadden’ (245).

‘Biograferen is als kortwieken’, zo schrijft Hans Renders in deze bundel, ‘je maakt klein wat groot is. Structuren uit de geschiedenis moeten verkleind worden naar menselijke maat’ (221). Zijn omschrijving vat het prima samen: de lezer mag een bundel geschiedenissen op mensenmaat verwachten.

Tine Van Osselaer, KU Leuven

2.5 Publications

Scientific publications

- Haan, Binne de (together with Hans Renders), editorship *Theoretical Discussions of Biography. Approches from History, Microhistory, and Life Writing*, The Edwin Mellen Press, Lewiston 2013.
- Haan, Binne de (editorship Hans Renders), 'Introduction: The Challenges of Biography Studies', in: Hans Renders & Binne de Haan (eds.), *Theoretical Discussions of Biography. Approches from History, Microhistory, and Life Writing*, The Edwin Mellen Press, Lewiston 2013, p. 1-12.
- Haan, Binne de (editorship Hans Renders), 'Towards Traditions and Nations', in: Hans Renders & Binne de Haan (eds.), *Theoretical Discussions of Biography. Approches from History, Microhistory, and Life Writing*, The Edwin Mellen Press, Lewiston 2013, p. 15-33.
- Haan, Binne de, 'The Eclipse of Biography in Life Writing', in: Hans Renders & Binne de Haan (eds.), *Theoretical Discussions of Biography. Approches from History, Microhistory, and Life Writing*, The Edwin Mellen Press, Lewiston 2013, p. 265-293.
- Renders, Hans, 'Europese uitgeefambities in het Derde Rijk', in: *Zacht Lawijd* 11(2012)4 [January 2013], p. 48-59.
- Renders, Hans (together with Binne de Haan), *Theoretical Discussion of Biography. Approches from History, Microhistory, and Life Writing*, Edited by Hans Renders and Binne de Haan, With a Foreword by Nigel Hamilton, The Edwin Mellen Press, Lewiston, Queenston, Lampeter 2013, 456 blz.
- Renders, Hans (together with Binne de Haan), 'Introduction. The Challenges of Biography Studies', in: *Theoretical Discussion of Biography. Approches from History, Microhistory, and Life Writing*, Edited by Hans Renders and Binne de Haan, With a Foreword by Nigel Hamilton, The Edwin Mellen Press, Lewiston, Queenston, Lampeter 2013, p. 1-12.
- Renders, Hans (together with Binne de Haan), 'Towards Traditions and Nations', in: *Theoretical Discussion of Biography. Approches from History, Microhistory and Life Writing*, Edited by Hans Renders and Binne de Haan, With a Foreword by Nigel Hamilton, The Edwin Mellen Press, Lewiston, Queenston, Lampeter 2013, p. 15-34.
- Renders, Hans, 'Roots of Biography: From Journalism to Pulp to Scholarly Based Non-Fiction', in: *Theoretical Discussion of Biography. Approches from History, Microhistory, and Life Writing*, Edited by Hans Renders and Binne de Haan, With a Foreword by Nigel Hamilton, The Edwin Mellen Press, Lewiston, Queenston, Lampeter 2013, p. 35-62.
- Renders, Hans, 'Contemporary Values of Life. Biographical Dictionaries in the Nineteenth Century', in: *Theoretical Discussion of Biography. Approches from History, Microhistory, and Life Writing*, Edited by Hans Renders and Binne de Haan, With a Foreword by Nigel Hamilton, The Edwin Mellen Press, Lewiston, Queenston, Lampeter 2013, p. 143-156.
- Renders, Hans, 'The Limits of Representativeness. Biography, Life Writing and Microhistory', in: *Theoretical Discussion of Biography. Approches from History, Microhistory, and Life Writing*, Edited by Hans Renders and Binne de Haan, With a Foreword by Nigel Hamilton, The Edwin Mellen Press, Lewiston, Queenston, Lampeter 2013, p. 195-210.
- Renders, Hans, 'Biography in Academia and the Critical Frontier in Life Writing: Where Biography Shifts into Life Writing', in: *Theoretical Discussion of Biography. Approches from History, Microhistory, and Life Writing*, Edited by Hans Renders and Binne de Haan, With a Foreword by Nigel Hamilton, The Edwin Mellen Press, Lewiston, Queenston, Lampeter 2013, p. 253-264.
- Renders, Hans, 'The personal in the Political Biography', in: *Theoretical Discussion of Biography. Approches from History, Microhistory, and Life Writing*, Edited by Hans Renders and Binne de Haan, With a Foreword by Nigel Hamilton, The Edwin Mellen Press, Lewiston, Queenston, Lampeter 2013, p. 325-334.
- Renders, Hans, 'The Biographical Method', in: *Theoretical Discussion of Biography. Approches from History, Microhistory, and Life Writing*, Edited by Hans Renders and Binne de Haan, With a Foreword by Nigel Hamilton, The Edwin Mellen Press, Lewiston, Queenston, Lampeter 2013, p. 335-342.
- Renders, Hans, 'Why Genealogy and Biography Are Not Kin', in: *Theoretical Discussion of Biography. Approches from History, Microhistory, and Life Writing*, Edited by Hans Renders and Binne de Haan, With a Foreword by Nigel Hamilton, The Edwin Mellen Press, Lewiston, Queenston, Lampeter 2013, p. 343-350.
- Renders, Hans (together with Sjoerd van Faassen), 'Manifest II van De Stijl: De Literatuur (1920)', in: *Zacht Lawijd* 12(2013)1 (Jan.-Feb.), p. 44-57.
- Renders, Hans, 'Hitler's European Publishing Ambitions: A Plea for an International Perspective', in: *Quaerendo* 42(2012) [March 2013] p. 231-240.
- Renders, Hans (together with Sjoerd van Faassen), 'Roel Houwink, een modernist contrecoeur', in: *Zacht Lawijd* 12(2013)3 (Juli- August-September), p. 38-81.
- Renders, Hans, 'Nicht zu übersehen? Religion in den Biographien niederländischer Politiker', in: Peter van Dam & Frieso Wielenga (eds.), *Politik als Zündstoff*, Munster 2013, p. 157-169. [forthcoming]
- Stutje, J.W., 'Peter Weiss. Trotzki im Exil. Theater als uitdaging aan de macht', in: *Brood & Rozen, Tijdschrift voor de Geschiedenis van Sociale Bewegingen*, 10(2013)3, p. 33-55.

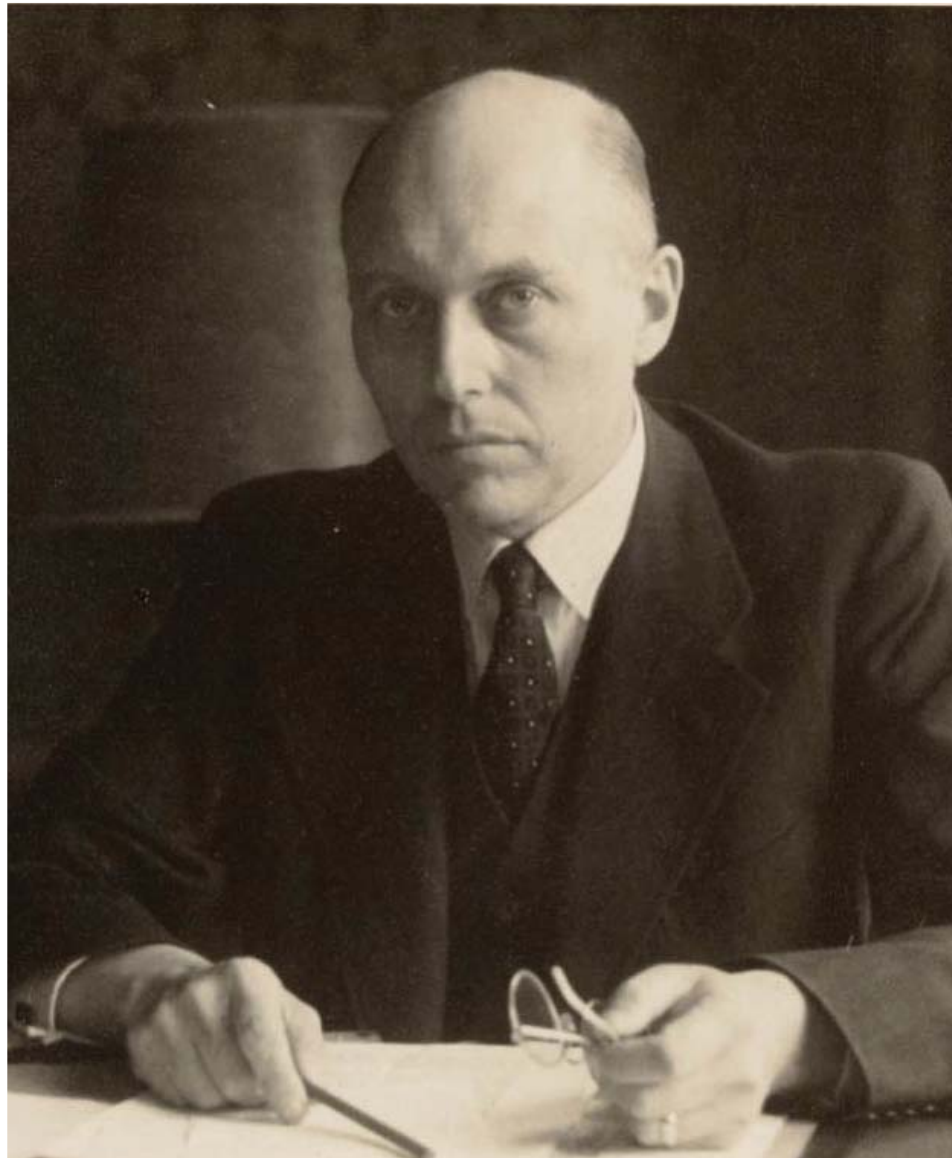
Professional publications

- Haan, Binne de, 'Biografie', in: *Geschiedenis Magazine* 48(2013)2, March, p. 59-60.
- Haan, Binne de, 'Sterren uit de Gouden Eeuw. Constantijn en Christiaan Huygens', in: *Geschiedenis Magazine* 48(2013)3, April/May, p. 36-38.
- Haan, Binne de, 'Biografie', in: *Geschiedenis Magazine* 48(2013)7, October, p. 58-59.
- Renders, Hans, review Sigmund Freud, *Brieven aan Jeanne Lampl-de Groot (1921-1939)*, Redactie, inleiding & vertaling Gertie Bögels, in: *Het Parool* 3-1-2013.
- Renders, Hans, review Willem Melching, *Hitler – Een beknopte biografie*, Lambert Giebels, *Hitler als kunstenaar – Wenen 1907- München 1919*, Peter den Hertog, *Adolf Hitler ontmaskerd – Het bevel tot vernietiging van de Europese Joden geanalyseerd*, Adrian Stahlecker, *Hitlers kunstenaarsziel*, Laurence Rees, *Het charisma van Adolf Hitler – Hoe hij miljoenen naar de afgrond leidde*, Simon Dunstan en Gerrard Williams, *Adolf Hitler – De vlucht naar Argentinië en Hitlers Tafelgesprekken*, in: *Het Parool* 16-1-2013.
- Renders, Hans, review Daniela Hooghiemstra. *De geest in dit huis is liefderijk. Het leven en De Werkplaats van Kees Boeke (1884-1966)*, in: *Het Parool* 30-1-2013.
- Renders, Hans, review Roelof van Gelder, *Naar het aards paradijs. Het rusteloze leven van Jacob Roggeveen, ontdekker van Paaseiland (1659-1929)*, in: *Historisch Nieuwsblad* 22(2013)2, February, p. 84-85.
- Renders, Hans, review Florian Illies, *1913. Het laatste gouden jaar van de twintigste eeuw*, in: *Het Parool* 13-2-2013.
- Renders, Hans, review Frits van Oostrom, *Wereld in woorden. Geschiedenis van de Nederlandse literatuur 1300-1400*, in: *Het Parool* 27-2-2013.
- Renders, Hans, review Els Kloek (red.), *1001 Vrouwen uit de Nederlandse Geschiedenis*, in: *Historisch Nieuwsblad* 22(2013)3, March, p. 84-85.
- Renders, Hans, 'De Biografie. De stand van zaken', in: *Boek* 10(2013)2, March/April, p. 26-29.
- Renders, Hans, review Michiel van Diggelen, *Ab Visser. Biografie*, in: *Het Parool* 13-3-2013.
- Renders, Hans, review Ad van Liempt (red.), *De jacht op het verzet. Het meedogenloze optreden van Sicherheitsdienst en Nederlandse politie tijdens de Tweede Wereldoorlog*, in: *Het Parool* 20-3-2013.
- Renders, Hans, review Yves Koopmans, *Japi en Bavink en de doorbraak van de moderne kunst. Het vroege proza van Nescio in een cultuurhistorische spiegel*, in: *Het Parool* 27-3-2013.
- Renders, Hans, review Annet Mooij, *Branie. Het leven van Mina Kruseman (1839-1922)*, in: *Historisch Nieuwsblad* 22(2013)4, April.
- Renders, Hans, review Anne Applebaum, *IJzeren Gordijn. De inlijving van Oost-Europa 1944-1956*, in: *Het Parool* 11-4-2013.
- Renders, Hans, 'Begrijp de nazi, begrijp jezelf. Hitler, Himmler, Goering en de rest', in: *Vrij Nederland* 27-4-2013, p. 104-107.
- Renders, Hans, review Christopher Clark, *Slaapwandelaars. Hoe Europa in 1914 ten strijde trok*, in: *Het Parool* 25-4-2013.
- Renders, Hans, review Bart Leeuwenburgh, *Het noodlot van een ketter. Adriaan Koerbagh 1633-1669*, in: *Historisch Nieuwsblad* 22(2013)5 (May), p. 81-82.
- Renders, Hans, review Peter Conradi, *Hitlers pianist. Het ongelooflijke verhaal van de man die Hitler aan de macht hielp en hem later hielp vernietigen*, in: *Het Parool* 26-5-2013.
- Renders, Hans, review Alan Forrest, *Napoleon*, in: *Het Parool* 23-5-2012.
- Renders, Hans, review Marcel van Dam, *De Steigerberg*, in: *Het Parool* 30-5-2013.
- Renders, Hans, review Joop Visser, Matthijs Dicke en Annelies van der Zouwen (eds.), *Nederlandse ondernemers 1850-1950. Noord-Holland en Zuid-Holland*, in: *Historisch Nieuwsblad* 22(2013)6, June, p. 84-86.
- Renders, Hans, review Diederick Slijkerman, *Gijsbert Karel van Hogendorp. Wegbereider van Nederland*, in: *Het Parool* 13-6-2013.
- Renders, Hans, review Theo Kars, *Memoires van een slecht mens, Deel 2 1965-1991*, in: *Het Parool* 27-6-2013.
- Renders, Hans, 'De historische zomerboeken van 2013', in: *Historisch Nieuwsblad* 22(2013)7/8 (July/August), p. 94.
- Renders, Hans, review Jos Borré, *Gerard Walschap. Een biografie*, in: *Het Parool* 4-7-2013.
- Renders, Hans, review H.T.M. van Vliet, *Louis Couperus. Correspondentie*, in: *Het Parool* 18-7-2013.
- Renders, Hans, review Simon Garfield, *Op de kaart*, in: *Het Parool* 8-8-2013.
- Renders, Hans, review Matthew Goodman, *80 Dagen. Een race om de wereld*, in: *Het Parool* 15-8-2013.
- Renders, Hans, review Joel Harrington, *Dagboek van een beul*, in: *Het Parool* 22-8-2013.
- Renders, Hans, review Jos Perry, *Revolte is leven. Biografie van Theun de Vries (1907-2005)*, in: *Het Parool* 29-8-2013.
- Renders, Hans, review Rimko van der Maar en Hans Meijer, *Herman van Roijen (1905-1991). Een diplomaat van klasse*, in: *Historisch Nieuwsblad* 22(2013)9, September, p. 86-87.
- Renders, Hans, review Maxim Gorki, *Jeugdherinneringen*, in: *Het Parool* 12-9-2013.
- Renders, Hans, review Rick Honings en Peter van Zonneveld, *De gefnuikte arend. Het leven van Willem Bilderdijk (1756-1831)*, in: *Het Parool* 26-9-2013.
- Renders, Hans, review Ian Buruma, *1945. Biografie van een jaar*, in: *Het Parool* 10-10-2013.

- Renders, Hans, review Ted Hughes, *Brieven. Ik wil nooit vergeven worden*, in: *Het Parool* 24-10-2013.
- Renders, Hans, review Frank Westerman, *Stikvallei*, in: *Het Parool* 31-10-2013.
- Renders, Hans, review Edwin van Meerkerk, *De gebroeders van Hogendorp. Botsende idealen in de kraamkamer van het koninkrijk*, in: *Historisch Nieuwsblad* 22(2013)11, November, p. 83-84.
- Renders, Hans, review Godfrey Hodgson, *Martin Luther King*, in: *Het Parool* 14-11-2013.
- Renders, Hans, review Willem Otterspeer, *De Mislukkingskunstenaar - Willem Frederik Hermans - Biografie Deel 1 (1921-1952)*, in: *Het Parool* 28 November 2013.
- Renders, Hans, review Sidney Smeets, *De wanhoopsdaad. Hoe een zeventienjarige jongen de Kristallnacht ontketende*, in: *Historisch Nieuwsblad* 23(2013)12, December, p. 83-84.
- Renders, Hans, review Jeroen Koch, *Koning Willem 1 (1772-1843)*, in: *Het Parool* 12-12-2013.
- Rovers, Eva, 'Helene Kröller-Müller en de doorbraak van moderne kunst', in: *Zaal Z* (tijdschrift van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen) 2(2013)6, p. 46-50.
- Rovers, Eva, 'Een eigen museum: balanceren tussen filantropie en zelfverheerlijking', in: thema-uitgave *De Groene Amsterdammer* 17 October 2013, p. 8-9.
- Rovers, Eva, "'Ik bemin de dood / en om de dood alleen,'" Doodsangst en doodsverlangen bij Boudewijn Büch', in: *Tijdschrift voor biografie* 2(2013)3, p. 30-36.
- Rovers, Eva, 'De duimen van Nina en de sokken van Dirk: het bedrijf als autobiografie', in: *Tijdschrift voor biografie* 2(2013)3, p. 75-84.
- Stutje, J.W., 'De emancipatorische kracht van de verbeelding', woord vooraf, in: Michael Löwy, *Herbetovering van de wereld. Romantische wortels van linkse denkers*, Leuven 2013, p. 10-13.
- Stutje, J.W., 'Paepe, Cesar de', in: *Nationaal Biografisch Woordenboek*, deel 21, Brussel, 2013. [forthcoming]
- Stutje, J.W., 'Ferdinand Domela Nieuwenhuis, de vrouw en de revolutie. Een commentaar', in: *Onvoltooid Verleden*, Nieuwsbrief 25, 24 April 2013.
- Stutje, J.W., 'Ferdinand Domela Nieuwenhuis en het antisemitisme in de vroege socialistische beweging. Een antwoord aan Rudolf de Jong', in: *Onvoltooid Verleden*, Nieuwsbrief 23, March 2013.
- Stutje, J.W., 'Rode Jet, Het socialisme van Henriette Roland Holst (1869-1952)', in: *Geschiedenis Magazine*, 48(2013)1, 2013, p. 46-50.

Lectures and scientific activities

- Haan, Binne de, 10 February, University of East Anglia, Norwich. 'Connections between Biography and Microhistory: Questioning Representativeness', paper conference 'Turning Points: the Event, the Collective, and the Return of the Life in Parts'. Panel: 'Biography and the Microhistorical Approach: "Partial" Lives and Interpretative Frameworks'.
- Haan, Binne de, 18 May, New York City, United States. 'Connections Between Biography and Microhistory: Questioning Representativeness and the Use of Sources', paper for the '2013 Compleat Biographer Conference BIO' (Biographers International Organization). Panel: 'The Art of the Partial Biography'.
- Langeveld, Herman, 16 March, VU Amsterdam. Colijn en de crisis. Guest lecture in the HOVO-course 'Nederlandse geschiedenis'.
- Langeveld, Herman, 26 November, VU Amsterdam. Het dagboek van Schermerhorn. Guest lecture in course of dr. Edwina Hagen and dr. Anneke Ribberink.
- Renders, Hans, 9 February. Universiteit van Antwerpen. Opposition thesis Dieter Vandebroucke, *Dansen op een vulkaan: Victor J. Brunclair als representant van de activistische tegentraditie in de Vlaamse letteren 1899-1944*.
- Renders, Hans, 10 February, University of East Anglia, Norwich. 'Connections between Biography and Microhistory: Questioning Representativeness', paper conference 'Turning Points: the Event, the Collective, and the Return of the Life in Parts'. Panel: 'Biography and the Microhistorical Approach: "Partial" Lives and Interpretative Frameworks'.
- Renders, Hans, 11 March, Spui25. OBA-lecture, Balans en Prins Bernard Cultuurfonds.
- Renders, Hans, 17 en 18 March, Ludwig Boltzmann (Biographie) Institut Wenen. Visitation.
- Renders, Hans, 18 May, New York City, United States. 'Connections Between Biography and Microhistory: Questioning Representativeness and the Use of Sources', paper '2013 Compleat Biographer Conference BIO' (Biographers International Organization). Panel: 'The Art of the Partial Biography'.
- Renders, Hans, 10 April, Historisch Café, Amsterdam. Interview on emergence historical biography.
- Renders, Hans, 15 April. Assesment NWO, reviewer Veniproject.
- Renders, Hans, 19 April. Doctorate in the Kattenkabinet, publication *Poes in verdrukking en verzet 1940-1945*. Fake doctoration ceremony chaired by Frans Smits, in collaboration with Hans Renders, Maarten van Rossem, Midas Dekkers and Marianne Thieme.
- Renders, Hans, 8-15 September, Stellenbosch, South-Africa. Opening Academic Year, invited by Die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns.

HERMAN LANGEVELD
**DE MAN DIE
 IN DE PUT SPRONG**
 WILLEM SCHERMERHORN 1894-1977
 Boom

- Renders, Hans, 30 October, Rotary club Haarlem. Lecture.
- Renders, Hans, 14 November, University of Groningen. Opposition doctorate thesis Konstantin Mierau, *Re-Framing the pícaro. The Transient Marginal of Early Modern Madrid, Between Possible World and Agent Perspective*.
- Renders, Hans, 23 November, Antwerpen. Panel 15th seminar of the Gerard Walschap Genootschap.
- Rovers, Eva, 10 January, University of Tilburg. 'Boudewijn Büch en autobiografictie', lecture Ravenstein Seminar, Onderzoeksschool Literatuurwetenschap.
- Rovers, Eva, 17 January, Ministry of OC&W, The Hague. 'Modern mecenaat: tussen filantropie en zelfverheerlijking'.
- Rovers, Eva, 23 March, Academic Society, Eindhoven. 'Helene Kröller-Müller: een particuliere verzameling in openbaar bezit'.
- Rovers, Eva, 14 April, Museum Collectie Mesdag, The Hague. 'Particuliere verzamelaars: van Helene Kröller-Müller tot Charles Saatchi'.
- Rovers, Eva, 15 April, department of History, Vrije Universiteit, Amsterdam. Guest lecture on autobiografiction course 'Nederlandse politiek vanuit biografisch perspectief'.
- Rovers, Eva, 29 April, Canadese Ambassade, Wassenaar. 'The Kröller-Müller History of Groot Haesebroek', lecture for the Ambassador and Governor General of Canada.
- Rovers, Eva, 20 June, Vereniging Bedrijfscollecties Nederland (Association for Corporate Collections Netherlands). 'De Kröller-Müller-verzameling als bedrijfscollectie avant la lettre'.
- Rovers, Eva, 4 July, AVRO / Kröller-Müller Museum. Lecture '75 jaar Kröller-Müller Museum'.
- Rovers, Eva, 28 August, Public Library, Wassenaar. 'Büchs Boekeneiland.'
- Rovers, Eva, 5 October, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, Antwerpen. 'Helene Kröller-Müller en de doorbraak van moderne kunst'.
- Rovers, Eva, 23 October, Stedelijk Museum Amsterdam. Paneldiscussie op het Khardzhiev-symposium.
- Rovers, Eva, 2 November, Hermitage, Amsterdam. Crash course art collecting Museumnacht 2013.
- Rovers, Eva, 14 November, Museum Gouda. 'Fantin-Latour als de sluitsteen van de Kröller-Müller-collectie', Henri Fantin-Latour-symposium.
- Rovers, Eva, 9 December, Openbare Bibliotheek Amsterdam. 'Het eilandgevoel: angst en liefde in het leven van Boudewijn Büch'.
- Rovers, Eva, 22 December, Kröller-Müller Museum, Otterlo, 'Helene Kröller-Müller: 75 jaar later', anniversary lecture.
- Various lectures on Helene Kröller-Müller in a.o. Eindhoven, Putten, Zutphen, Zwijndrecht, Zwolle.

2.6 Editorships and advisory committees

Binne de Haan was in 2013 editor of *Tijdschrift voor biografie* [Journal of Biography].

During the year 2013 Herman Langeveld has been chairman of the Workgroup Biography of the Society of Dutch Literature.

Hans Renders is editor of the Flemish-Dutch scientific journal *ZL. Literair-historisch tijdschrift* (Antwerp) and a member of the editorial board of the scholarly magazine *Quaerendo. A Quarterly Journal from the Low Countries Devoted to Manuscripts and Printed Books* (Leiden) and of the scholarly magazine *Le Temps des Médias. Revue d'histoire* (Paris). He was asked as peer reviewer of the Royal Academy of Science in Flanders, Gent (Belgium) and for academic publisher Routledge.

Renders has been requested to be advisor by Elsevier Academische Enquête, Netherlands Organisation for Scientific Research (NWO), Research School KU Leuven, Democracy & Media Foundation (SDM). He was member of the board of the 'Biographers International Organization' and Member of the Board of Governors of Stichting Media Ombudsman Nederland.

Renders is member of the jury of the international Plutarch Award 2013 of BIO en of the Erik Hazelhoff Roelfzema Biography Prize 2014. Renders is chairman of the board of Stichting Innovatie Media, founded last year, and is a member of the board of editors of the Dutch Biography Portal.

As in previous years he was a book critic for the Dutch radio programme on history on Sunday *OVT* (VPRO Broadcasting Corporation).

Eva Rovers was in 2013 editor and member of the board of *Tijdschrift voor biografie* [Journal of Biography].

Education and partnerships

3.1 Education

The Biography Institute supervises graduate students preparing PhD's, as well as undergraduate students writing master theses or taking part in research classes within the domain of biography. The chair History and Theory of Biography provides courses for both Bachelor and Master students. In the previous academic year the course 'Historical approach to Biography' was developed and lectured for Master students of the Faculty of Arts.

3.2 Partnerships

With the Library of the University of Groningen is being collaborated on the aforementioned digitization projects.

With the Archive and Documentation centre for Dutch Behavioral Sciences (ADNG) and the National Museum of Education has been collaborated with regard to the edited volume *Biografie & Pedagogie* (Biography and Pedagogy).

3.3 Dutch Biography Portal

The Biography Institute collaborates with a number of other institutions, led by the Institute of Netherlands History (ING), on the project Dutch Biography Portal. This portal (www.biografischportaal.nl) is designed to promote scientific research by making biographical reference books with biographical information on inhabitants of the Netherlands, from the earliest times to the present, digitally accessible via the internet.

BIOGRAFISCH
portaal van nederland

Op de website van het Biografisch Portaal van Nederland vindt u wetenschappelijk onderbouwde informatie over steeds meer opmerkelijke Nederlanders uit het verleden (nu ruim 63.000). De gegevens komen uit een groot aantal collecties en naslagwerken. U kunt op alle mogelijke manieren zoeken en uw eigen selecties samenstellen. Het portaal is gratis toegankelijk.

De leveranciers van informatie zijn onder meer:
Biografie Instituut, Centraal Bureau voor Genealogie, Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren, Huygens ING, Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis, Joods Historisch Museum, Koninklijke Bibliotheek, Nationaal Archief, Museum Catharijneconvent, Onderzoekscentrum voor Geschiedenis en Cultuur (UU), Parlementair Documentatie Centrum, Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie.

WWW.BIOGRAFISCHPORTAAL.NL

Jeroen Corduwener, *Riemen om de kin!* Biografie van mr. dr. Gerrit Jan van Heuven

Goedhart (Dissertatie Groningen 2011; Amsterdam: Bert Bakker, 2011, 640 pp., ISBN 978 90 351 3504 8).

Gerrit Jan van Heuven Goedhart stierf op 55-jarige leeftijd in de zomer van 1956 op een tennisbaan in het Zwitserse Genève aan een hersenbloeding. Hij was op dat moment de eerste Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen en had er voor gezorgd dat het UNHCR een jaar eerder de Nobelprijs voor de vrede had gekregen. Jaren van vergaderen, organiseren en wereldwijd bedelen om fondsen waren daar aan vooraf gegaan en hadden geresulteerd in deze erkenning van het vluchtelingenprobleem. Eerder was Van Heuven Goedhart journalist en drie maal hoofdredacteur geweest (van De Telegraaf en het Utrechts Nieuwsblad, en in 1945 van Het Parool), verzetsman in de Tweede Wereldoorlog, korte tijd minister van Justitie in de Londonse regering, en Eerste Kamerlid voor de PvdA. Hij was een 'mondialist avant la lettre' zoals Jeroen Corduwener hem noemt in zijn volslanke biografie van deze bijzondere figuur die grotendeels uit het Nederlandse collectieve geheugen verdwenen is.

Corduweners speurtocht naar het verleden van de hoofdpersoon werd zwaar gehinderd door het ontbreken van een persoonlijk archief. Van Heuven Goedhart bewaarde vrijwel niets. Alleen een klein bruin leren koffertje dat hij decennia lang met zich meegedragen had om vergaderstukken en wat persoonlijke documenten in te vervoeren had hij nagelaten. De inhoud van dat koffertje en de bereidwillige medewerking van de twee dochters van Van Heuven Goedhart vormden aanvankelijk de basis van het levensverhaal. Met veel geduld en doorzettingsvermogen reconstrueerde de auteur vervolgens de levensloop van Van Heuven Goedhart en diens beweegredenen voor keuzes en beslissingen. En dat is een knappe prestatie, ook omdat hij in staat is geweest om dit verhaal op soepele en overtuigende manier te vertellen en de spanningsbogen redelijk strak te houden.

Corduwener wilde zijn hoofdpersoon neerzetten als iemand die zijn hele leven in verzet was. In zijn persoonlijk leven verzette Van Heuven Goedhart zich eerst tegen zijn vader de eigengereide dominee en later tegen de benauwdheid van het huwelijk. In zijn maatschappelijke en politieke bestaan gold zijn weerstand de vooroorlogse verzuilde politiek, het fascisme en nazisme en de Duitse bezetter, maar ook Bijltjesdag. Na de oorlog keerde hij zich tegen de Nederlandse opstelling inzake Nederlands-Indië en de desinteresse voor het vluchtelingenprobleem. Hij deed dat omdat hij er rotsvast van overtuigd was dat ieder mens recht had op vrijheid en veiligheid, dus ook de miljoenen vluchtelingen die de politici links lieten liggen omdat ze geen machtsfactor vormden. Van Heuven Goedhart was een radicaal, die handelde vanuit het principe dat hij ten allen tijde consequenties moest verbinden aan zijn opvattingen en overtuigingen. Dat maakte hem eigenzinnig en onafhankelijk, compromisloos, maar ook onmatig en tegenstrijdig. Door zijn hoofdpersoon afwis-

selend te benaderen vanuit diens zelfbeeld van principiële overtuigingen en onwrikbaarheid (*Riemen onder de kin!* was een van zijn zelfbedachte lijfspreuken) en vanuit het beeld dat zijn omgeving van hem had, weet Corduwener de complexiteit van Van Heuven Goedharts persoonlijkheid en levensloop op een transparante manier te schetsen. Tegelijkertijd toont hij zich met zijn nogal dwingende karakterisering van 'levenslang in verzet' een beoefenaar van het traditionele academische biografische genre waarin psychologische en maatschappelijke duidingen belangrijke elementen van een 'grand narrative' zijn.

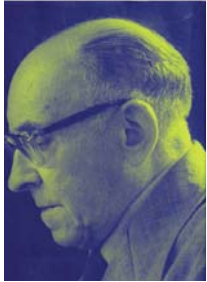
Corduweners biografie van Van Heuven Goedhart vormt op vele plaatsen een mooie aanvulling op bestaande geschiedschrijving, bijvoorbeeld op de geschiedenis van dagbladen De Telegraaf en Het Parool zoals respectievelijk door Mariëtte Wolf en door Paul Koedijk en Gerard Mulder beschreven. Corduwener voegt daar een stuk geschiedenis van de Utrechtse dagbladwereld aan toe. De bladzijdelange verhandelingen over de competitie tussen Utrechts Nieuwsblad en Utrechts Dagblad lijken niet altijd even relevant voor deze biografie, maar Corduweners beschrijving van de manier waarop hoofdredacteur Van Heuven Goedhart het Utrechts Nieuwsblad tot een van de meest uitgesproken anti-nationaal socialistische dagbladen maakte, des te meer. *Riemen onder de kin!* is ook een aanvulling op de vele studies over het verzet en de Nederlandse regering in Londen, juist door de nadruk te leggen op de verdachtmakingen en het wantrouwen die Van Heuven Goedhart in Londen als minister van Justitie de das omdeden. Na de oorlog werd hij hoofdredacteur van Het Parool. In combinatie met de in 2012 verschenen biografie van zijn achterneef Frans J. Goedhart (oprichter van de verzetskrant Het Parool) van de hand van Madelon de Keizer krijgen we in *Riemen onder de kin!* een genuanceerd beeld van de ontwikkeling van de steeds verslechterende relatie tussen de twee mannen hoewel dit niet echt nieuwe inzichten oplevert.

Gelukkig is het laatste deel van het boek waarin Van Heuven Goedharts inspanningen voor het vluchtelingenwerk geschetst wordt, minder bekende materie. Corduwener heeft er dan ook goed aan gedaan om Van Heuven Goedharts carrière bij de Verenigde Naties en zijn betekenis voor de internationale erkenning van de noodzaak tot vluchtelingen hulp nauwgezet en ruim uit de doeken te doen. Hij benadrukt daarbij ook hoe frustrerend Van Heuven Goedhart dit werk maar al te vaak ervoer omdat hij met zijn idealisme stukliep op machtspolitieke spelletjes. Tegelijkertijd weet hij zijn hoofdpersoon overtuigend neer te zetten als een bevlogen en internationaal gerespecteerd diplomaat die het introverte Nederlandse klimaat waarin de naoorlogse politieke vernieuwing mislukt was, had weten te ontstijgen. Typerend voor dat klimaat was dat in de aandacht van de Nederlandse pers voor zijn overlijden zijn verzetsverleden centraal stond. Alleen De Volkskrant, toen nog met rooms-katholieke signatuur, wees op zijn rol als Vluchtelingencommissaris.

Tity de Vries, Rijksuniversiteit Groningen

Suetonius Aubrey Boswell Plutarchus Stephen Brantome Vasari

J.C. Bloem

Jan Campert

F. Domela Nieuwenhuis

Vincent Willem van Gogh

F. Hirschmann

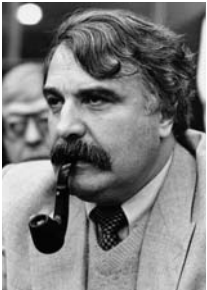
G.J. van Heuven Goedhart

Loe de Jong

Henk Feldmeijer

A. van der Louw

Joseph Kotälla

Anton Kröller

H. Kröller-Müller

Alice Nahon

W. Schermerhorn

Jan Wier

Jelle Zijlstra